

kauwhautia te Ingoa o te Karaiti ki nga Maori kai-tangata o Niu Tirenī. I tomo maua ki roto o tona whare karakia. I tetahi taha o te whare e piri ana tetahi kohatu, he whakanaharatanga ki taua kauhautia, na etahi Maori o Aotearoa. Ko te whare tenei i tohe ai a Te Matenga ki tona iwi kia inoi mo te iwi Maori kia whakatahuritia ki te Rongopai o te Ora, o te Rangimarie. Ka puta atu maua ko taku hoa takuta ki waho, katahi ka ahu whakarunga, ka haere i te huarahi i kopikopiko ai a Te Matenga. I whakaturia mai ano ki au tona whare i noho ai tera, engari he tangata ke kei roto inaianei. Ka tika atu maua ki te Urupa. I wareware i taku hoa te wahi i whakatakotoria ai te "Aporo o Niu ireni." Katahi maua ka rapu haere i te urupa; naku tonu i kite. I penei nga korero o tona kohatu—

"Ko te Matenga, te tangata tuatahi ki te kauwhau i te Rongopai ki te iwi Maori, i te tau 1814 etc."

Tau mai ana te aroha ki au, hoki ana nga whakaaro ki te wa kainga. Ka noho au ki runga i te urupa o te matua o te iwi Maori, a ka puta mai etahi whakaaro ki toku ngakau. "Ae! no Tihema 25, 1814 i pa ai te reo o Te Matenga i Kororareka, i mea ai—"He kai kauwhau tenei ahau ki a koutou mo te hari nui, meake puta mai ki te iwi katoa." Ko te 84 tenei o nga tau o te uunga o te Rongopai ki te whenua o taku iwi, a kei te pehea ratou inaianei? Ko etahi kei te noho noaiho, ko etahi kua whakarere i te whakapono, ko te nuinga o nga mea e mau ana ki te karakia kei te karakia a ngutu noaiho pea, kua huhua, nga karakia, nga karakia Pakeha, me nga karakia Maori, a kua aru katoa ratou i enei. Kua whakarerea e etahi to ratou Hahi tuatahi to ratou whaea. Kua marara ke noatu ratou ano he hipi ngaro, mehemea nei kahore he hepara. Kei te hohoro tonu to ratou ngaro, a e kiia ana e te Pakeha, meake ngaro i te mata o te whenua." I au e penei ana, ka pupu ake tetahi inoi i taku ngakau—"E te Atua kaha rawa mahara mai ki taku iwi. Kua e maharatia e koe o ratou warewarenga kia Koe. Whakaminea mai ratou kia kotahi te kahui. Tohungia ratou i te mata o te whenua, a meinga hoki ratou 'hei whakamoeminitanga i runga i te whenua,'!"

E toku iwi aroha, na tena ra koutou katoa.

Na ta koutou pononga.

REWATI T. KOWHAE.

PANUITANGA.

Poneke, Peupuere 9, 1899.

He panni tenei kia mohio ai nga tangata, nga hapu me nga iwi Maori, kei te ata tirohia e te Kawanatanga nga mahi a nga tangata e kiia nei he tohunga ratou, i te mea he nui nga kino e tupu ana i roto i te iwi Maori i runga i nga mahi a aua tohunga. Ko te mahi a aua tohunga he whakawai i ga tangata, he ki ka ora i a ratou nga turoro me nga mate katoa, ko te tukunga iho rere ke a a, a pa ana te mamae nui ki nga tangata e mahi ana e ratou, mate iho etahi. Ko tetahi hoki, e kiia ana e whakakake ana ratou ki te ture me te whakakiki i etahi kia tahuri atu ki ta ratou mahi

Na, ko te kupu tenei a te Kawanatanga: Kaore, te Kawanatanga e pai kia tinibangatia tona iwi Maori, kia whakamamaetia e nga mahi kino me nga kupu maminga a aua tohunga, a e kore hoki te Kawanatanga e whakaae kia kake te tangata ki runga ake i te ture. Na, reira, me tupato nga Maori, kei whakarongo ratou ki nga kupu whakawai a aua tohunga, a kua hoki e rongo ki a ratou tohutohu ki a ratou whakahaui; na, he kupu atu tenei ki nga tohunga, kia tupato hoki ratou ki a ratou, notemea hoki he matakite te ture, he rooro ana ringaringa ki te whatoro atu i te tangata hara, a ki te tupono he mate ki te tinana o te tangata, a ki te hemo rawa ranei tetahi i aua mahi, heoi ka tukuna aua tohunga ki te ture, a ka whiua ratou. A, kua whakabaua nga pirihimana kia tiroiro tonu i aua tohunga mahi kino, a ki te hopu i a ratou ina takahi ratou i te ture.

NA TE HETANA.

Minita mo te Taha Maori.

TE RAUKAHIKATEA.

No te 9 o nga ra o Maehe i timata ai te kura minita o te Raukahikatea. Nga kai-whakaako o tenei kura ko Rev. Hapata W. Wiremu, M.A., me Rev. Hector Hawkins. Tokowaru nga tangata kei te ako inaianei, hui atu ki a ratou wahine me nga tamariki ka tekau-mai-iwa. Ko nga ingoa enei o aua tangata, o ratou kainga me o ratou iwi.

Turuturu M. Ngaki, Te Puke, Te Arawa; Te Muera Tokoaia, me tona hoa-wahine me Tuihana, Rotorua Te Arawa; Tuahangata Pereiha, Maketu, Te Arawa; Eru Hakarua me tona hoa wahine me Rihī, Awaniui, Te Karawa; Mokai Kekeru me tona hoa wahine me Titaha, Waitotara, Taranaki; Nga-rauru; Te Iwiara Whakarua, me tona hoa,